

18. ŘÍJNA 2009

ZVLÁŠTNÍ VYDÁNÍ

ČÍSLO 106

Na úvod...

Když jsem několik dní po návštěvě Benedikta XIV. potkal v metru jednoho známého kněze, svěřovali jsme si navzájem své dojmy z této návštěvy. Oba jsme si pochvalovali, že nás návštěva nadchla. Ale nakonec mě můj společník zaskočil poznámkou: „Jediné, co visí nezodpovězeno ve vzduchu, je otázka, *proč* vlastně přijel. Tuhle otázku si kladou nejen politici a novináři, jejichž vnímání času je spoutáno s volebním cyklem, ale dokonce i vysocí představitelé české církve.“ Zaskočilo mne to zejména proto, že mě do té doby vůbec nenapadlo si tuto otázku položit. Když vás přijede navštívit někdo vám milý z vašeho příbuzenstva, také nepřemýšlíte o důvodech jeho návštěvy. Ale přece jen – jaký byl důvod této návštěvy? Vybavily se mi jednotlivé myšlenky z projevu papeže a pak zejména ten celkový a nezvyklý pohled na českou společnost „zvenčí“, tj. z jiného, mnohem širšího časoprostorového kontextu. A odpověď jsem bez velkého hledání jasně viděl.

Česká společnost se připravuje k připomenutí sametové revoluce v roce 1989. S oslavami a nostalgickými vzpomínkami zřejmě také ožijí některé otevřené a dodnes palčivé otázky. První z nich je, zdali pád komunistického režimu byl tenkrát vyvolán nespokojeností lidí s nižší životní úrovní ve srovnání se Západem, anebo nespokojeností s potlačováním hodnot jako je svoboda, víra v Boha, spravedlnost, solidarita s trpícími. Tato otázka není jen domé-

nou akademiků, ale má v nedávných českých dějinách velký význam i v politice. Kdo byl ochoten poslouchat a přemýšlet, mohl ve slovech Benedikta XVI. najít k této diskusi jasný názor a jasné argumenty.

Česká společnost po porevoluční euforii trpí dnes „blbou náladou“, našťvaností, cynismem, který souvisí se zahleděností do sebe a provincialismem. Jakoby koráb, jehož posádka s nadšením odrazila kdysi od břehů, se posléze zastavil, zmítán vlnami, bez jasného směru, s rozhádaným mužstvem. Česká média mají tendenci stavět minulost proti přítomnosti, o budoucnosti raději nepřemýšlejí. Minulostí rozumějí minulost nedávnou – pohled zpět je časově omezen na dobu právě těchto dvaceti, možná třiceti let.

Benedikt XIV. trpělivě a nenásilně nabídl jinou perspektivu: upozornil na to, že bohatý proud českých dějin za posledních více než tisíc let je souvislý, že do něj patří sv. Cyril a Metoděj, sv. Václav, sv. Jan Nepomucký i Johann Gregor Mendel, čeští kardinálové dvacátého století Josef Beran a František Tomášek. Upozornil na to, že právě toto vnímání českých dějin nám umožní ocenit jednotu minulosti, přítomnosti a budoucnosti – jednotu spočívající ve víře v Boha. S tímto vědomím pak můžeme o budoucnosti přemýšlet a na budoucnost se dokonce i těšit. V tomto smyslu byla návštěva Svatého Otce velmi inspirativní a povzbuzující, protože celé české společnosti, abych tak řekl, hodně provětral vzduch.

Hynek Krátký

Setkání se Svatým Otcem u Pražského Jezulátka

Přicházíme poloprázdnou Karmelitskou k Panně Marii Vítězné. Na chodníku proti kostelu jsou již shromážděny policejní vozy, televizní, rozhlasové a tiskové štáby. Procházíme celkem snadno kontrolním rámem, kde nás poměrně ledabyle kontrolují.

A jsme v prostoru, který si Svatý Otec vybral jako první zastavení na své pouti do České Republiky. Bylo prý přímo jeho výslovné přání setkat se zde u sošky malého Ježíše s našimi rodinami. To nám připadá sympatické. Je pro nás rodiče malých dětí povzbudivé, že Svatý Otec nejde hned do katedrály nebo za arcibiskupem do paláce nebo snad za prezidentem, ale za námi.

Uvnitř je skoro plno. Na kůru ještě zkouší dětský sbor, v kostele je několik známých rodin i od Svatého Vojtěcha. Bohužel je celá levá půlka kostela je vyhrazena pro starosty a ostatní VIP osoby. Mohlo nás tu být i více. U oltáře panuje cílý ruch příprav. Začíná duchovní předprogram kombinovaný z písniček za interpretace Ztracené kapely, krátkých čtení z legendy Pražského Jezulátka a promluv rektora kostela.

Jezulátko je vyšňořeno do královského hermelínu s brokátovými šatičkami. Jaksi s pobavením shlíží na nás, kteří tu očekáváme příchod jeho náměstka na zemi. Kluci zjistí nadšeně, že je před kostelem již přistavený papamobil. Pár minut po půl jedné slyšíme zvuk brzdících limuzín a davy před kostelem skandují „Ať žije papež!“. Kostel zaplní během chvílky novinářské štáby a papežův doprovod.

Následuje krátký projev primátora Béma, pozdrav starostů a papež přichází do kostela. Uvnitř panuje velké napětí. S příchodem Svatého Otce začínají zpívat děti na kůru – atmosféra je vskutku slavnostní. Stojíme s kluky za provazem u vstupu a Svatý otec se okamžitě vydá k naší skupince. Vidíme před sebou

drobného starce v prostém bílém rouchu, který je obklopen kardinály, několika biskupy v pestrých šatech a doprovodem duchovních v černém. Přesto, že působí z celé skupiny nejnepatrněji, je jasně cítit na první pohled jeho obrovská autorita. Vidím jeho živé oči, které nemají onen nádech nucené laskavosti, tak běžný u veřejných osob. Jeho oči opravdu zvou k setkání. Zdraví se nejdříve s dětmi, které z něj nemají vůbec ostych. Stojím jaksi trochu opodál za dětmi a usmívám se na něj, v duchu jsem nepočítal, že bych se s ním setkal takto blízko, najednou mne svým pohledem vyzve a natáhne ke mně svou ruku a stále se na mne dívá svým laskavým a velmi živým pohledem. Potřeseme si rukou... Vykoktám ze sebe „benvenuti“ a on odvěti bez zaváhání „grazie“ a pokračuje zdravit další děti a dospělé.

Poté přichází ke klekátku a strne na krátkou chvíli k modlitbě. Děti přestanou zpívat a do nastalého ticha je slyšet pouze rachot závěrek fotoaparátů. Svatý Otec přesto vyznačuje klid modlitby a duchovního usebrání. Modlíme se následně s Benediktem XVI. jeho modlitbu adresovanou Pražskému Jezulátku. Papež klečí asi pět metrů před našimi děvčaty. Je to opravdu silné modlit se spolu s ním takto zblízka. Následuje darování korunky: opět rachot závěrek fotoaparátů a smršť blesků...

Poté je u oltáře Svatý Otec přivítán arcibiskupem Graubnerem, dále pak rektorem kostela a následuje promluva rodinám a mladým, kterou tlumočí otec Vladimír Málek – v černé klerice mu to moc sluší. Poté dětské Zdrávasy a Otčenáš a papež se opět zdraví při odchodu pomalu téměř s každým, kdo je nablízku, a odchází.

Odcházíme pomalu Karmelitskou ulicí bohatší o výjimečné setkání. Děti, i ty dospívající, jsou pro nás překvapivě též nabitě tím setkáním a mají očividně radost, že tu mohly být.

Jeho poselství nám bylo myslím velmi čitelné a jasné: Svatému Otcovi leží na srdci osud rodin, malých dětí a mládeže, protože cítí,

že rodina je základem, jakýmsi prototypem naší církve. Nebude-li fungovat tento základ, nemůže být ani oné „velké“ církve. A tuto svou starost chtěl svěřit do rukou našeho Pražského Jezulátka.

Michal Ibl

Setkání Benedikta XVI. s akademickou obcí

Jedním z bodů programu návštěvy papeže Benedikta XVI. v České republice bylo setkání s akademickou obcí. Podobná setkání nejsou v rámci oficiálních papežských návštěv ničím výjimečným, konala se už za pontifikátu Jana Pavla II. Benedikt XVI. má k akademickému prostředí snad ještě blíže, otázka vztahu vědy a víry mu leží na srdci už delší dobu. Pražské setkání bylo specifické tím, že se strefilo do situace, kdy se čeští akademičtí pracovníci a vědci cítí víc než kdy předtím ohroženi a hledí s obavami do budoucnosti. Už proto se celé setkání neslo ve velmi pohnuté atmosféře.

Jménem studentů uvítal papeže Jaroslav Lorman, doktorand na KTF UK, který proti protokolu přednesl svůj pozdrav v němčině, která by byla bývala jistě vhodnějším dorozumívacím jazykem setkání než angličtina.

V projevu rektora Karlovy univerzity Václava Hampla zazněla kritika české politické reprezentace, která nereflektuje hodnoty, jež chce sdílet se sjednocenou Evropou, rezignuje na dlouhodobější cíle a podporuje pouze okamžitě se zúročující projekty, význam vědy pak redukuje pouze na „výzkum, vývoj a inovaci“. Hampl zdůraznil naléhavost křesťanské zvěsti v této situaci, ale i to, že je „možná českými církvemi nedokonale tlumočená“. Zaujalo mě, jak Benedikt XVI. rektorovu projevu dlouho tleskal a s jakým porozuměním se na něj díval.

Na papežově vlastním projevu bylo znát, že je informován o situaci vědy v České republice: na několika místech vyzdvihl význam univerzit a vědeckých institucí pro společnost, jejich

humanistické poslání, nepostradatelnost hledání svobody a služby pravdě, jež je vlastní práci učenců, pro blaho každého národa. Zároveň zmínil nutnost odpovědnosti vůči pravdě – věda má svůj smysl jen jako odpovědnost vůči autoritě pravdy. Jako skutečnou hrozbu pro společnost ukázal nucení vědy sklonit se před pragmatickými cíli, podléhání módním tématům, či rezignaci na vlastní kořeny kultury, vyvolanou přehnanou snahou o udržení neutrální laicity.

To, že se – po právu – dostalo takového setkání vedle politických představitelů a představitelů církví právě akademikům, jim určitě dalo v těžké situaci pookrát, o dalších plodech těžko soudit.

Klára Jelínková

Má Stará Boleslav

Ve Staré Boleslavi jsem měl možnost vidět i tvorbu papežské bohoslužby. Úloha jáhnů a ostatní asistence je předem definovaná a má úloha tedy byla být k dispozici v situacích, které jsou mimo rámec sestavené asistence. Díky tomu jsem však mohl v klidu pozorovat přípravu. To pondělní ráno 28. 9. přijeli tři vatikánští ceremonáři a na místě poučovali celou asistenci a krok za krokem akce nacvičovali. Hluboce se skláním před jáhny i bohoslovci, protože to, co jim říkal někdy jeden ceremonář přes druhého, si museli zapamatovat. Ještě větší obdiv mám k našemu otci Vladimírovi. On totiž musel vyslechnout vše, co ceremonáři řekli, ujistit se, že jejich úmysly správně pochopil, pak věc přeložit z italštiny do češtiny pro asistenci a eventuální dotazy tlumočit z češtiny do italštiny. A tak pořád dokola. Pak byla mše svatá a já byl nečekaně mezi těmi, kdo dostali svaté přijímání od Svatého otce. Pak jsem podal přijímání celé vatikánské ochrance. Je to pochopitelné, ale přes to je to zvláštní pocit, když ti všichni ostražití muži, kteří i během mše svaté byli v presbytáři, přistupují k přijímání.

Ten slavný den měl ještě jeden vrchol. Bylo to kratičké osobní setkání se Svatým otcem při jeho odjezdu.

Jáhen Martin

Stará Boleslav očima účastníka

Letos o prázdninách jsme (hlavně kvůli bratřím Ebenům) s našimi mladšími syny absolvovali „festák“ České hrady pod Bezdězem. Když jsme zvládli přežít takovou davovou akci, zvládneme leccos, řekli jsme si, a rozhodli jsme se překonat naše pražácké skepticko-individualistické založení a jet do Staré Boleslavi na mši se Svatým Otcem. Nakonec jsme jeli jako jeden ministrant a čtyři „obyčejní“, nejmladší Kuba zůstal v péči obětavých přátel.

Skutečnost se ukázala být jiná – mnohem lepší – než moje předpoklady. Pohodová doprava autobusem, v našem sektoru C4 rozhodně žádná tlačení. (Poznámka na okraj: pár dnů před 28. 9. naše rozhovory s přáteli připomínaly šachy nebo lodě: „Kde jste? My na A2.“ „My na D5...“) Ani občasná poněkud křečovitá úsilí moderátorů nevytrhlo přítomné z příjemně civilního chování. Bylo milé tu a tam zahlédnout známé tváře (vy ostatní svatovojtěšští jste byli na C3, ne?). V záři vycházejícího slunce byly obrazovky trochu nezřetelné, ale slyšet bylo dobře a Svatého Otce jsme mohli vidět zblízka v projíždějícím papamobilu.

Slova homilie i pak v poselství Svatého Otce mladým byla vlastně prostá – řečená jinde a někým jiným by možná šla jedním (mým) uchem sem a druhým tam, tady byl ale prostor a atmosféra k jejich promýšlení. Ale shrnutí mých úvah mi „docvaklo“ (můžete se mi smát) až večer v kině na animovaném „dětském“ filmu Vzhůru do oblak. Myslíc na naše syny a jejich kamarády a vrstevníky uvažují o těch „prvních velkých rozhodnutích, schopných nasměrovat život k dobru nebo ke zlu“ a bojím se, že není těžké vlastně žádné rozhodnutí

nedělat a jen tak plout s dobou (a že je možné, pro zranění duše kým jiným než námi dospělými, udělat i to rozhodnutí k negaci). Ale když už někdo toto nejdůležitější rozhodnutí udělá, přijde teprve to nejtěžší – každodenní rozhodování, jak původní předsevzetí vlastně žít, když skutečný život obyčejně vypadá trochu nebo úplně jinak, než si člověk představoval... Od nás se ale Bohu díky neočekává, že budeme neomylní...

Jenom jednu malou výhradu máme k tomu krásnému slunečnému pondělí: písně při mši, snad až na docela sugestivní úvodní „Duchu svatý volám, přijď“ se nám zdály takové příliš uhlazené a středněproudé. Nic, při čem by běhal mráz po zádech (a ani jeden v programu uvedený skladatel neměl česky vypadající jméno).

Alena Zavadilová

Mé dojmy a vzpomínky

Papežskou návštěvu jsme sledovali s účastí, zejména nešpory v katedrále, zpívala tam naše Ludmila se scholou. Vzhledem k tomu, že se za tři týdny vdává, měla jsem radost, že se jí dostalo papežského požehnání. Také bylo milé slyšet komentující hlas P. Aleše.

Nejhlubší zážitek mám však ze slavení mše ve Staré Boleslavi. Naše rodina má ke svatému Václavu obzvláštní úctu, neboť pokaždé, kdy jsme čekali nové dítě, varianta pro chlapce bylo jméno Václav (přišel až napoštět).

Když jsme tedy čekali na louce před podiem a slunce krásně svítilo, vynořily se vzpomínky na minulou dobu, kdy jsme se jako společenství mladých rodin od sv. Jana Nepomuckého vydávali na pouť do Boleslavi pod rouškou výletu. V kryptě jsme se modlili pološepem a vnímali sílu tohoto posvátného místa, jako by skrytou pod pláštěm režimu. Uvědomila jsem si nyní tu úžasnou milost, když se objevil na obrazovce záběr na ten veliký zástup

zúčastněných, kteří sem přišli. Že je to důkaz velikosti Boží lásky, protože „ani soužení, ani pronásledování, ani hlad, ani zabití“ nás od ní nemůže odloučit. A že přes všechna pochybení tahle země má v sobě ohniska živého života církve. Návštěva Benedikta XVI. nám dala prožít mystérium společenství církve a já mám ještě stále ten slavnostní pocit v sobě. Troufám si mít naději a modlím se za to, aby to požehnání Svatého Otce přineslo naší zemi plody.

Martina Hošková

Svatováclavská mše s Benediktem XVI.

V pondělí na sv. Václava jsme vstávali brzy, v tušení početných davů a slabší organizace jsme nechali doma auto a již v sedm hodin vystupovali na stanici metra Černý most. Jenže tu přišlo první překvapení: hned u východu z metra stál organizátor ve svítící vestě a směřoval všechny poutníky s přehledem k vyhrazeným autobusům. I když lidí bylo hodně, nevznikala žádná tlačenice, v autobusu jsme našli místa k sezení a už se jelo. A tak to bylo z našeho pohledu celý den – organizace byla vskutku profesionální.

Nad Proboštskou loukou vycházelo v ranních mlhách slunce a sektory se plnily přicházejícími lidmi (mezi nimiž nás zaujala radostná skupinka sjednocená kolem praporu s obrazem Panny Marie a nápisem Vietnamská komunita v Čechách). Z pódia zazníval hlas mladé konferenciérské dvojice, která mě až přivedla do rozpaků neformálním jazykem, kterým hovořila o svatém Václavovi. To ale, jak jsme se měli brzy přesvědčit, předjímalo režii celé akce, která byla výrazně zaměřena na mládež.

Vedle nás ze spacáků postupně vylézalo několik mladých lidí, uprostřed skupinky byla zapíchnutá polská vlajka. Odněkud bylo slyšet

bubnování, hra na kytary. Naše odrostlejší děti s radostí nacházely mezi účastníky své známé.

A pak přijížděl ten, na kterého jsme všichni čekali – Svatý Otec. Na sluncem ozářené příjezdové cestě vzadu se objevil bílý papamobil následovaný autokolonou a hlavy všech se obrátily. K radosti všech projížděl papamobil všemi uličkami mezi sektory, takže bylo dost příležitostí vidět zblízka Svatého Otce, žehnajícího všem okolostojícím.

A pak začala mše svatá, sloužená latinsky. Zpočátku jsem příliš nerozuměl upozornění, že věřící se mají během mše vyvarovat hlasitých projevů včetně potlesku (protože potlesku a tam zazněl a vlajkami se také mávalo), ale postupně jsem si uvědomil tu zvláštní působivost soustředěného ticha, do něhož se padesátitisícový dav ponořil.

Do tohoto ticha zazněla čtení (česky) a pak promluva Benedikta XVI. (konsekutivně tlumočená do češtiny). I ta byla směřována především mladým lidem – bez velkých slov, prostě, a přitom moudře, v ní Benedikt uvažoval nad tím, co je to vlastně svatost, a zdali svatost má místo v současném světě, kde má velkou váhu dosažení úspěchu. A hned odpovídal, nenásilně, klidně, slovy, kterým ti, kdo hledají smysl života, myslím dobře rozumějí: „Pouze ten, kdo v srdci uchovává posvátnou ‚bázeň Boží‘, má důvěru i v člověka a dokáže věnovat svůj život vytvoření spravedlivějšího a bratrského světa. ... Nejsou to hmotné věci, které by uspokojily nesmírnou touhu ukrytou v srdci každého člověka po nalezení smyslu vlastního života a po štěstí. ... Opravdu nestačí působit zdáním dobrého a čestného člověka; je třeba jím skutečně být.“

Po mši svaté následovala promluva Svatého Otce k mladým. Až doposud jsem chápal, přiznám se, zájem představitelů církve o mladé lidi do značné míry jako výsledek pragmatického zájmu o zachování církve v budoucnosti, když tradiční základna věřících v pokročilém

DVD komplet z návštěvy papeže Benedikta XVI. vydala Česká televize 12. 10. 2009. Komplet se jmenuje „Návštěva papeže Benedikta XVI. v České republice“. Obsahem kompletu jsou záznamy bohoslužeb, které papež Benedikt XVI. v ČR celebroidal, dále pak reportážní bonusy, které mapují celý pobyt papeže v ČR (přilet, návštěva Pražského Jezulátka...).

Cena kompletu je 299 Kč včetně DPH a je k dispozici na prodejních Česká televize, na eshopu ČT (<http://papez.jdem.cz/>), případně k objednání na čísle 387 222 555.

věku postupně odchází. Nyní jsem pochopil, že je to jinak. S překvapením jsem zjistil, že napříč lidským věkem, napříč zeměmi i životními zkušenostmi, „přes hlavy ostatních“, dokáže Svatý Otec podat mladým lidem ruku, a to leckdy i tam, kde my dospělí selháváme; dokáže jim být skutečným přítelem, milým průvodcem v jejich hledání. To klidné porozumění, v němž není ani stopy po vemlouvavém, ale tak agresivním a přitom prázdném jazyku reklam pro mladé (*Nevaž se – odvaž se, Následuj svůj instinkt...*), to vysvětluje nadšení,

kteří táhne mladé lidi z celého světa na každé setkání se Svatým Otcem.

A ve Staré Boleslavi to bylo vidět. Po mši svaté se spontánně ozvalo skandování „Benedetto, Benedetto“. Mezi odcházejícími davy byly nápadné skupinky mladých hovořících česky, polsky, slovensky, německy a hrajících na různé nástroje.

A naše děti asi nebyly jediné, které se pod tímto dojmem odpoledne obrátily na své rodiče poprvé s otázkou: „Co takhle kdybych jel na to setkání mladých v Madridu?“

Hynek Krátký

Informační tisk duchovní správy u sv. Vojtěcha, Kolejní 4, Praha 6. Pro vlastní potřebu.

REDAKCE: Vít Grec, Jana Klepková, Hynek Krátký, Katka Kuřová

Příspěvky odevzdávejte na vojtik@morha.com. Sazba: Vojta Grec. Za obsah odpovídá redakce.

Vojtik na webu: www.sv-vojtech.eu/vojtik. Náklad na výrobu čísla je 5 Kč.